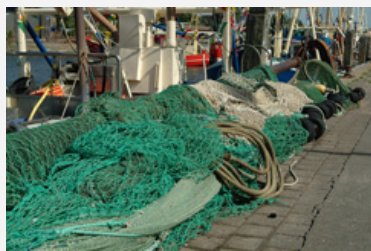

Odkritje kemikalije PCB v ribah – prepoved ribolova v francoskih visokogorskih jezerih

Od 2. aprila dalje velja za jezera Annecy in Bourget ter za francoski del Ženevskega jezera prepoved ribolova za zlatovčice. Razlog je dokazana vsebnost PCB v ribah, ki je sprejeto evropsko normo presegla za 1,5- do 4-krat.

V Franciji obstajajo številne prepovedi ribolova: tako velja za reko Rone v 13 departmanjih popolna prepoved ribolova oz. prodaje rib.

© www.pixelio.de

Vzrok za zastrupitev zlatovčice s PCB-ji ni znan. Poliklorirani bifenili (PCB) so se do osemdesetih let uporabljali v industriji, vendar pa vsaj v okolici Annecyjskega in Ženevskega jezera take industrije nikoli ni bilo. Eden od vzrokov bi lahko bile stare deponije industrijskih odpadkov.

Zlatovčica je edina ribja vrsta, ki je zastrupljena s PCB-ji. Strokovnjaki domnevajo, da si je treba to okoliščino razlagati z načinom prehranjevanja zlatovčic. PCB se odlaga v usedlinah in v nasprotju z ostrizem si zlatovčica išče hrano po dnu jezera. Poleg tega se ostanki PCB-jev kopičijo v ribji maščobi, zlatovčica pa velja za eno od rib, ki ima največ maščobe. Strokovnjaki tudi

domnevajo, da pri neprepogostem prehranjevanju z zlatovčico ni nobene nevarnosti za človekovo zdravje, treba pa se je izogibati pogostemu uživanju te ribe.

PCB-ji veljajo za možno rakotvorno snov, povzročajo pa tudi okvare jeter, zmanjšujejo plodnost ter povzročajo motnje rasti.

V EU velja zakonsko opredeljena mejna vrednost, ki določa maksimalno tedensko zaužito količino PCB-jev in dioksina; ravno tako obstaja tudi mejna vrednost za dopustno količino teh snovi v živilih. Uvedbo enakih mejnih vrednosti sedaj načrtujejo tudi v Švici.

V švicarskem delu Ženevskega jezera je ribolov še vedno dovoljen in v nasprotju s Francijo, ki je sprejela ustrezne ukrepe, so švicarske kantonalne oblasti sedaj tiste, ki bi morale sprejeti ustrezno odločitev.

Viri: <http://www.ledauphine.com> (fr) 3.4.2008, <http://www.baz.ch> (de) 2.4.2008, http://www.actu-environnement.com/ae/news/contamination_poisson_pcb_lac_4828.php4 (fr)

Vsebina

Stran 1

Odkrili PCB v ribah –
prepoved ribolova v
francoskih visokogorskih
jezerih

Stran 2

Ekstremni naravni dogodki in
turizem na območju Alp

56. filmski festival v Trentu

Švica ima prvo hotelsko vas

Sporni predlog zakona o
Triglavskem narodnem parku

Stran 3

Tožba v Bruslju zaradi
zasilne smučarske proge v
Pitztal

Povečana smrtnost
kozorogov

Nova publikacija o
visokogorskih pregradah

Prvi pasivna javna zgradba v
Sloveniji

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Ekstremni naravni dogodki in turizem na območju Alp

Eden od raziskovalcev bernske univerze v Švici je prikazal vpliv škode, ki jo povzročijo naravni dogodki, na turizem. V raziskavo je vključil 172 avstrijskih, nemških in švicarskih občin, ki so odgovarjale na vprašanja o svojih izkušnjah in sprejetih ukrepih na tem področju.

Več na strani 3: Tožba v Bruslju zaradi zasilne smučarske proge v Pitztal

Avstrijska planinska zveza je pri Evropski komisiji v Bruslju vložila tožbo proti avstrijski zvezni deželi Tirolski. Predmet tožbe je sporno dovoljenje za ureditev t.i. zasilne smučarske proge, ki bi smučarjem v sili omogočala umik s smučišča na pitztalskem ledeniku.

Ekstremni naravni dogodki in turizem na območju Alp

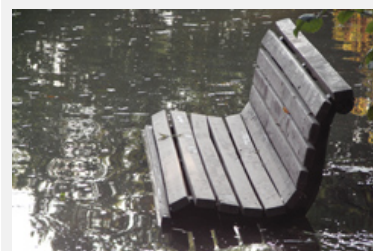
Eden od raziskovalcev bernske univerze v Švici je prikazal vpliv škode, ki jo povzročijo naravni dogodki, na turizem. V raziskavo je vključil 172 avstrijskih, nemških in švicarskih občin, ki so odgovarjale na vprašanja o svojih izkušnjah in sprejetih ukrepih na tem področju.

Tako na turizem začasno vplivajo pretrgane prometne zveze in škoda na turističnih objektih, do katere je prišlo zaradi zdrsov zemlje, plazov ali poplavl. Vendar pa skoraj nobena občina ni navedla, da bi turisti iz teh krajev odšli za vedno: nasprotno, naravni dogodki, kot so usadi, lahko postanejo celo turistične zanimivosti, ki privabijo številne radovedneže.

V občinah, ki so bile vključene v raziskavo, je zavest o tovrstnih tveganjih visoka. Številne občine so že izrazile nezadovoljstvo zaradi nezadostnih finančnih sredstev, ki bi jih potrebovale za obnavljanje varovalnega gozda in ohranjanje oz. novogradnjo zaščitnih tehničnih objektov. Vzrok za povečanje števila škodnih dogodkov pa so poleg podnebnih sprememb tudi vse večje prostorske zahteve.

Ugotovljeno je bilo tudi, da je potrebno učinkovitejše obveščanje o tveganjih.

Bibliografija: Weber, F. (2007) Naturereignisse und Tourismus. Einfluss und Auswirkungen von Naturereignissen auf die Entwicklung des Tourismus im Alpenraum (Naravni dogodki in turizem. Vpliv in posledice naravnih dogodkov na razvoj turizma v alpskem prostoru). Berner Studien zu Freizeit und Tourismus, št. 48, založba FIF, Bern, 392 str.. ISBN: 978-3-905666-08-3. Več informacij na http://www.fif.unibe.ch/content/index_ger.html (de)

Skoraj dve tretjini občin, vključenih v raziskavo, je doslej vsaj enkrat prizadela naravna nesreča, ki je povzročila škodo v turizmu.

© www.pixelio.de

56. filmski festival v Trentu

Od 22. aprila do 4. maja bo v Trentu/I potekal že 56. filmski festival z naslovom Gore – odkritja – avantura. Kot vsako leto je tudi letos na programu pisan izbor filmov vseh žanrov, tako igranih kot dokumentarnih. Raznoliki so tudi vsebinski sklopi, v katerih bo prikazano sto filmov v različnih jezikih, obravnavajo pa problematiko alpinizma, okolja, socialnega razvoja na gorskih območjih ipd. Najboljši filmi bodo nagrajeni na zaključni prireditvi.

Festival bo otvorila razstava knjig MontagnaLibri2008, ki je posvečena novim knjigam z gorsko tematiko. Letos bo potekala že dvaindvajsetič. Tudi na tem področju so zastopane najrazličnejše tematike: rastlinstvo in živalstvo, geologija, arheologija in zgodovina, socialni in politični problemi. Na razstavi si bo mogoče ogledati publikacije, ki so izšle v letu 2007 oz. prvih mesecih letošnjega leta.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.trentofestival.it/> (it)

Tema številnih filmov bodo tudi ekstremni športi.

© www.pixelio.de

Švica ima prvo hotelsko vas

Vas Vnà v spodnjem Engadinu se bo 1. maja spremenila v hotel. S tem ukrepom želi občina, ki šteje 70 prebivalcev, zaustaviti odseljevanje prebivalcev. Središče hotelskega kompleksa bo postala stavba Piz Tschütta, v kateri sta bila nekoč gostilna in kulturni dom, v njej pa že od leta 1995 ne živi nihče več. V njej bodo urejeni recepcija, restavracija, dnevni prostor, knjižnica, trgovina in pet turističnih sob. Pri obnovi tri stoletja stare zgradbe so posebno pozornost posvetili povezanosti med starim in novim. Zgodovinska stavbna dediščina je tako ohranjena. Preostalih deset sob za turiste je porazdeljenih po vasi v stanovanjskih hišah oz. počitniških stanovanjih, gostom pa je na razpolago celotna hotelska infrastruktura.

Za uresničitev projektne ideje so v primeru vasi Vnà uporabili model javno-zasebnega partnerstva. Sklad Fundaziun Vnà, ki je bil ustanovljen za uresničitev projekta, je prispeval dva milijona švicarskih frankov, polovico sredstev predstavljajo posojila, četrtino pa donacije oz. prostovoljni prispevki, drugo četrtino pa delniški kapital delniške družbe Piz Tschütta, ki je odgovorna za obratovanje kompleksa.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.fundaziunvna.ch> (de)

Sporni predlog zakona o Triglavskem narodnem parku

Novi predlog zakona o Triglavskem narodnem parku, ki ga je pred kratkim potrdila slovenska vlada, je danes z vidika varstva narave in krajine še bolj sporen, kot je bil v prvi obravnavi pred štirimi leti. Predvideno coniranje ter številna določila osrednjo cono dejansko zmanjšujeta na tretjino celotnega parka. Poleg tega predlog zakona ne zagotavlja trajnostnih spodbud niti ustreznih finančnih virov za programe trajnostnega razvoja. Ministrstvo za okolje pri pripravi zakona ni upoštevalo predlogov NVO in lokalnih skupnosti, niti zahtev mreže Natura 2000 in Unescovih zahtev v zvezi z biosfernim območjem Julijske Alpe.

Še posebej je zaskrbljujoče dejstvo, da za tako pomemben zakon Ministrstvo za okolje in prostor ter slovenska vlada predlagata nujni oz. skrajšani postopek obravnave. Osnutek zakona bo sedaj dva meseca v javni razpravi.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.mountainwilderness.si/sl/aktualno> (sl/en) Vir: CIPRA Slovenija, MW Slovenije

Tožba v Bruslju zaradi zasilne smučarske proge v Pitztal

Avstrijska planinska zveza je pri Evropski komisiji v Bruslju vložila tožbo proti avstrijski zvezni deželi Tirolski. Predmet tožbe je sporno dovoljenje za ureditev t.i. zasilne smučarske proge, ki bi smučarjem v skrajnih primerih omogočala umik s smučišča na pitztalskem ledeniku. Dovoljenje je bilo izdano, ne da bi bila pred tem opravljena presoja vplivov na okolje. Da je treba presojo vendarle opraviti, je bilo večkrat tudi uradno ugotovljeno.

Tirolska deželna vlada je konec februarja izdala navodilo, v katerem je deželnemu okoljskemu odvetništvu v zvezi s tekočim pravnim naravovarstvenim postopkom prepovedala vložiti zahtevek za izvedbo presoje vplivov na okolje. Avstrijska planinska zveza ni bila edina, ki je ravnanje državnega organa označilo za nezaslišano. Tirolski okoljski odvetnik je edini v Avstriji, ki je vezan na službeno navodilo. Brez opravljene presoje vplivov na okolje tako sedaj obstajajo vse možnosti, da se sicer že zgrajeno smučarsko progo brez težav ohrani s pomočjo postopka za izdajo dovoljenja, ki ga vodi tirolska deželna vlada.

Avstrijska planinska zveza je dogajanje v zvezi z zasilno smučarsko progo v Pitztal opisalo tudi v brošuri s pomenljivim naslovom „Mesto zločina II: zasilna smučarska proga na območju pitztalskega ledenika“; revija Alpine Raumordnung, št. 33, strokovni članki Avstrijske planinske zveze.

Viri in nadaljnje informacije: http://www.alpenverein.at/naturschutz/News/00000001_Pitztal.shtml (de)
<http://oesterreich.orf.at/tirol/stories/259806/> (de)

Zasilna smučarska proga močno ogroža ledeniško pokrajino.

© Tiroler Umwelthanwaltschaft

Povečana smrtnost kozorogov

Zdi se, da je smrtnost kozorogov v zahodnem delu Alp to zimo precej višja, kot je bila v zadnjih letih. V francoskem kraju Champagny-en-Vanoise so našli okoli 30 trupel teh živali, v bližini občine Modane/F okoli 100, nekaj pa tudi na pogorju Encombres v italijanskem narodnem parku Gran Paradiso. Veterinarskemu laboratoriju je bila zato naročena avtopsija nekaj kadavrov. Analize so odkrile različne bolezni, npr. vnetje veznice in pljuč. Možni vzroki so spreminjajoči se povzročitelji bolezni ali pa sosledje vročih poletij, ki so si sledila od leta 2003 dalje, a tudi pojav volka na območju savojskega departmaja, ki je kozoroge morda pregnal na območja, kjer je manj krme.

Štetje populacije te živalske vrste, ki so ga opravili lani poleti, naj bi pojasnilo vzroke za pogin. Pregledi populacije v lanskem juliju pa alarmantnih rezultatov niso pokazali. Nadaljnje informacije na <http://www.ledauphine.com/vanoise-le-parc-au-chevet-de-l-animal-hecatombe-chez-les-bouquetins-@/index.jsp?chaîne=26&article=17926> (fr), 3. 4. 2008

Na splošno so kolonije kozorogov v Franciji sorazmerno stabilne.

© www.pixelio.de

Nova publikacija o visokogorskih pregradah

Marčevska izdaja dvojezične revije La revue de géographie/Journal of alpine research se tokrat posveča pregradam in njihovim novim izzivom v gorah. Predstavljeni sta dve plati vodne energije, ki je bila v okviru deklaracije Beijing Declaration on Renewable Energy for Sustainable Development iz leta 2005 prvič uradno uvrščena k obnovljivim virom energije. Po eni strani je vodna energija nesporno obnovljivi vir, ki ne povzroča toplogrednih plinov, poleg tega predstavlja tudi simbol napredka, nadvlade nad naravo in politične moči. Po drugi strani pa v zadnjih letih gradnjo pregrad spremlja dvom. Vzrok je preseljevanje pretežno revnejših plasti prebivalstva oziroma dejstvo, da je tok polovice glavnih rek po celem svetu pretrgan s pregradami. Časopis obravnava ekološke in socialne vplive, ki jih imajo tovrstni objekti na alpski prostor. Številne škodljive posledice pregrad izhajajo iz nepoznavanja krajevnih družbeno-ekonomskih razmer in prepletenega odnosa med prebivalstvom in reko.

Bibliografija: La revue de géographie alpine / Journal of alpine research: Les barrages : vers de nouveaux enjeux pour la montagne. Dams: new stakes in their role in mountain areas. Marec 2008, zvezek 96, št.1. ISBN: 978 2 200 92500 0. Naročila na <http://iga.ujf-grenoble.fr> (fr)

Prvi pasivna javna zgradba v Sloveniji

V Gornji Radgoni so se lotili prve celovite energetske prenove javne stavbe v Sloveniji. Vrtec Manka Golarja, ki bo prenovljen predvidoma spomladi 2009, bo tako prva javna zgradba, ki bo upoštevala standarde pasivne gradnje. Prenova med drugim vključuje vgradnjo toplotne črpalke, uvajanje tehnologije vračanja toplote odpadnega zraka in vgradnjo sprejemnikov sončne energije za ogrevanje vode.

Namen projekta je prispevek k zmanjšanju onesnaževanja okolja, vzpodbujanje rabe obnovljivih virov energije in njena učinkovita raba. Hkrati se bodo občutno zmanjšali stroški vzdrževanja. V vrtcu bodo dotrajano opremo nadomestili z novo, ki bo izdelana iz otrokom prijaznih materialov in bo stimulativnih barv. Celotna vrednost projekta bo predvidoma znašala okrog 2,4 milijona evrov, od tega bo vrednost energetske sanacije okoli 1,7 milijona evrov.

V Gornji Radgoni bodo nadaljevali z okolju prijazno obnovo javnih zgradb. V pripravi so namreč že strokovna izhodišča za prenovo zgradbe tamkajšnje osnovne šole. Vir: www.delo.si/ (sl)

O tem in onem

Vsealpsko sodelovanje v mednarodni platformi za planinsko pašništvo

Marca so se na avstrijskem Tirolskem predstavniki planinskega pašništva iz Slovenije, Nemčije, Lihtenštajna in Avstrije sestali na drugem delovnem sestanku mednarodne platforme za planinsko pašništvo. Cilj platforme je iskanje skupnih načinov za zagotavljanje nadaljnjega obstoja te dejavnosti. Delovna skupina že pripravlja dokument o trenutnih razmerah v pašništvu, ki ga bo obravnavala Alpska konferenca prihodnje leto. Platforma bo med drugim razvila skupne strategije za delovanje na področjih, kot so izobraževanje in posredovanje znanja tistim, ki se ukvarjajo s planinskim pašništvom. Spodbujala bo oblikovanje vsealpske krovne blagovne znamke za tovrstne proizvode, krepila odnose z javnostmi ter sodelovanje z raziskovalci in upravnimi organi.

Vir in nadaljnje informacije: http://www.almwirtschaft.com/index.php?option=com_content&task=view&id=145&Itemid=242 (de)

Francija: Compagnie des Alpes si prizadeva za izvedbo certificiranja njenih smučarskih območij

Francosko podjetje Compagnie des Alpes (CDA), največji upravljavec smučišč v Evropi, želi za smučarska območja, ki jih upravlja, pridobiti certifikat na področju kakovosti, varnosti in okolja. Z ustreznimi dejavnostmi je družba začela pred nekaj meseci in prvi rezultati na področju ravnanja z odpadki, rabe virov, onesnaževanja okolja, varnosti zaposlenih kot tudi pri zadovoljstvu odjemalcev njihovih storitev so že vidni. V podjetju načrtujejo tudi pridobitev certifikatov kakovosti po standardih ISO 9001, OHSAS 18001 na področju varnosti in ISO 14001 za sisteme ravnanja z okoljem. A tudi po opravljenem certifikacijskem postopku bo okolje zaradi smučišč še vedno zelo obremenjeno.

Vir: http://www.actumontagne.com/newsletter-news_601.html (fr)

Poletna univerza v Davosu 2008: Močna mesta, močne Alpe

Dnevi poletne univerze Davos, ki bodo letos potekali od 18. do 22. avgusta, bodo posvečeni načelom solidarnosti v Švici in zunaj nje, partnerstvu in sodelovanju med regijami, med ljudmi, ustanovami in med različnimi strokovnimi področji. V tem tednu bodo svoje stališče o izrazili tudi predstavniki znanosti, politike in prakse. Program obsega številna predavanja, razprave, filme in skupne ekskurzije. Kongres bo v nemškem jeziku, namenjen pa je laikom, strokovnjakom in študentom.

Program in prijave: <http://www.vhsbb.ch/unifenster.htm> (de)

Prireditve

Simpozij o kraških vodah 2008: **Perspektive strateških vodnih virov na območju zvezne dežele Salzburg**. Salzburg/A, 30.-31. 5. 2008. Jezik: de. Organizirajo: Univerza v Salzburgu, Umweltdachverband,

Naturschutzbund, Alpenverein, Naturfreunden, VÖH.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.karstwasser.at/> (de)

Zaključna prireditve Interreg projekta IIIA DACH+ **Prostorski razvoj na obmejnem območju med Nemčijo, Avstrijo, Švico in Lihtenštajnom**.

Bregenz/A, 12. 6. 2008. Jezik: de. Organizira: projektna skupina Dach +.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.dachplus.org> (de)

MtnClim 2008: **Mountain Climate Research Conference**.

Silverton, CO/USA, 9.-12. 6. 2008. Jezik: en. Organizira: Consortium for Integrated Climate Research on Western Mountains (CIRMOUNT).

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.fs.fed.us/psw/mtnclim/> (en)

1. festival švicarskih suhih zidov. Welschenrohr/CH, 19.-20. 7. 2008.

Jezik: de. Organizira: Stiftung Umwelt-Einsatz Schweiz.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.umwelteinsatz.ch/> (de)

2. Alpine Underground European Symposium: Protection and the Valorization of the Underground Environment. Lans-en-Vercors/F, 27.-29. 8. 2008. Jezika: fr, en. Organizirata: European Speleological Federation (FSUE), Regional Natural Park of Vercors.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.vercors2008.eu/index.htm> (fr,en)

Saj ni res, pa je...

...Znebiti se kapele pravzaprav sploh ni tako preprosto. In prav to doživlja skupnost za ohranitev kapele Hof z avstrijskega Štajerskega. Zaradi načrtovane širitve ceste bo treba kapelo odstraniti, novo kapelo pa postaviti na drugi lokaciji. Skupnost za ohranitev kapele je svojo dragotino iz 18. stoletja ponudila na dražbi v spletni trgovini ebay, da bi zbrala nekaj denarja za novo kapelo. Najvišja ponudba je znašala 1.010 evrov. Na žalost pa je ponudnik podcenil stroške odvoza kapele – te namreč nosi kupec – in svojo ponudbo umaknil. Ravno te dni je bila opravljena druga dražba: tokrat je najvišja ponudba znašala celih 8.850 evrov. A ponudnik je moral biti pravi šaljivec, saj se od takrat ni več oglasil. Državno tožilstvo je že sprožilo preiskavo proti neznanemu storilcu zaradi prevare in goljufije. Višina kazni lahko znaša do treh let zapor. Pa saj je bolje iti v zapor kot pa v vice...

Vir:

<http://www.kleinezeitung.at/steiermark/feldbach/1178210/index.do> (de)